

Václav Dvořák
ilustrovala Katsiaryna Skiba

JAKUB A MALÁ ČARODĚJKA

ZE SVĚTA ČTYŘ BOHŮ

První znamení

„Stopování je jako hledání pravdy, Jakube,“ řekl táta, když dlaní přeměřoval otisky v blátě. „Co vidíš?“

„Koně.“

„Ano, stopy koně, protože jeleni podkovy nenosí,“ škádlil ho táta s úsměvem. „Co o něm řekneš?“

Jakub se sklonil ke stopám a snažil se je odhadnout. Byly docela veliké a poměrně hluboké. „Veze těžký náklad.“

Ved-le, ved-le. Malý ptáček s fialovou náprsenkou poskakoval po holých větvích nad nimi. Byla jen náhoda, že oznamoval nastupující jaro právě teď? Nebo snad skutečně posuzoval odpověď?

„Ticho, kašpare!“ okřikl Jakub škádlíka a znovu se sklonil nad stopy. Takové podkovy ještě neviděl – po stranách zubaté, jejich konce do špiček. Jsou snad stopy vpravo hlouběji než ty vlevo? „Jezdec spal, nakláněl se na pravou stranu.“

Ved-le, ved-le, zazpíval znovu škádlík.

Táta dal sevřenými rty najevo, že odpověď je znovu špatná. „Někdy pravdu poznáme až zdálky.“

Jakub se rozhlédl. Stopy vedly napůl měkkou hlínou a napůl tajícím sněhem. Nespěchaly, nevedly rovně, chvíli sledovaly pravou stranu cesty, chvíli levou, kde se zastavily u pučícího keře. Polovina větví byla okousaná.

„Nemá jezdce.“

Táta přikývl a vydal se vpřed. Vzápětí posunky rychle přivolával Jakuba. Ke stopám podkov se přidávaly další, mnohem mělčí. Jeden velký otisk a před ním čtyři malé s viditelnými drápy. Jakub stopy poznal hned, přesto chvíli trvalo, než promluvil. Nejen proto, že mezi druhým a třetím prstem zela nezvykle široká mezera.

„Vlk, ale nějaký velký.“

„Ne.“ Do hlasu zkušeného myslivce se vkradlo napětí a vousatá tvář se mu zachmuřila. „Je to obrovský černý vlk z dalekého východu. Sleduje toho koně.“

Jakub pocítil šimrání v zátylku. Očima se vpíjel do táty a dychtivě odhadoval jeho slova dřív, než přijdou.

„Musíme za ním. Nemůžeme v Zahrádce nechat takovou škodnou.“

„Šmudlu tady necháme?“

„Neboj, bude v bezpečí. Temný vlk nemění kořist. Dones kuše.“

Jakub pelášil k vozíku, bosé nohy se mu bořily do zbytků sněhu. Budou stopovat velikého černého vlka z dalekého východu! Musí ho vyhnat z jejich lesa nebo rovnou zabít. Když vlka zastřelí on, tak... Na to ani pomyslet nedokázal!

„Stopujeme obrovského vlka, Šmudlo!“ sdělil koníkovi zapřaženému do dvoukoláku. Vozík byl naplněný krmivem pro zvířata, ale krmelec ve Smrčí musí počkat. Zpod plachty vytáhl dvě kuše a dva malé toulce.

„Brzy jsme zpátky.“ Poplácal Šmudlu a utíkal zpět.

Táta zkontroloval svoji kuši – zkusmo ji napnul a potom znovu povolil. Toulce s šípkami, krátkými šípy do kuše, si připevnil pod zelený myslivecký kabát ke stehnu. Jakub ho ve všem napodobil a přitom litoval, že doma musel nechat svůj luk. Strílet z něj uměl lépe než z kuše, zbraně, která patřila k myslivcům, jak říkával táta.

Vyrazili po stopách.

Příroda v Zahrádce, jejich kraji, se právě probouzela. Zima byla dlouhá a sníh začal mizet teprve před týdnem. Jeho zbytky teď tály

v prohlubních mezi borůvkám a loňským kapradím. Kde byla zem holá, vykukovaly bledule a první sasanky. Nebe bylo jako vymetené a slunce ze všech sil vysušovalo cestu. Jen ve stínu bylo bláto pořád ledové a záblo do bosých nohou. Zastavili u keře hřejivce, prvního, na kterém rašily zelené lístky, aby si jich hrst natrhali. Jakub je dychtivě rozdrtil v dlaních a pak si jimi potřel i chodidla. Teplo se rychle šířilo do zkřehlých prstů. Také táta byl bos a Jakub pořádně nerozuměl tomu, proč nechtěl nosit boty, které doma měl.

Stopy byly dobře viditelné a nic jim nebránilo pohybovat se v poklusu. Jakub byl za tátou, když jeho vycvičené smysly zaznamenaly pohyb. Otočil se.

Na cestě za ním stál mrk-mrk, malinkatý jelínek na tenkých nožkách, ne větší než zajíc, za kterým se schovávala ještě menší laňka. Hnědý s modrými skvrnami, obrovské černé oči upřené na lidi před sebou. Chlapec zadržel dech.

Jelínek mrknul a vmžiku přeběhl cestu i se svojí družkou.

Chlapecova pusa se roztáhla do širokého úsměvu. Legenda tvrdila, že na koho mrk-mrk mrkne, toho brzy potká něco důležitého. Jakub na pověry nevěřil, ale kuši sevřel o něco pevněji. Třeba bude báchorka tentokrát pravdivá!

Stopy vedly do svahu k Liščímu háji. Už zdálky poznali jeden ze strážných dubů a obešli ho širokým obloukem. Dnes nebyl vhodný čas zkoušet štěstí a praskající žaludy by je prozradily celému lesu. Někdy příště, pomyslel si Jakub odhodlaně.

Bezpečně poznali, že se blíží k cíli. Stopy zrychlovaly. Tady se kůň dal do klusu, o kus dál do cvalu. Nakonec běžel tryskem, stejně jako vlk za ním. Cestu vpřed jim zakrývaly husté keře. Kůň je snad přeskočil, černý vlk si v proutí našel průchod.

Táta zastavil, opřel kuši o zem a do jejího třmenu vsunul nohu. Za hák na opasku zahákl tětivu a jak se narovnal, natáhl ji do záchyty. Potom do žlábků založil šipku. Jakub ho napodobil a kuši držel tak, aby

náhodný výstřel nezasáhl tátu. Napětím se mu rozbušilo srdce. Chtěl jít první, a zároveň se bál. Musí to být on, kdo vlka zastřelí, jinak si je nezaslouží! Udělal úkrok stranou, aby měl volný výhled vpřed.

Tu-du, tu-du, tu-du-du-du-du-du, ozval se ptáček strašílek. Varuje, tvrdila další pověra. Jakubovi se zrychlil dech a roztrásl ruce.

Vydali se kolem keřů, aby je zvuk prodírání se porostem neprozradil. Vstupovali na mýtinu. Byla ve stínu vysokých stromů, stále pokrytá sněhem. Už zdálky viděli černé, bezvládné tělo. Opatrně se k němu blížili, kuše namířená.

Podle polohy nohou, vyplazeného jazyka a temných očí byl vlk mrtvý. Ale jaký vlk! Obrovský, s temně černou srstí a placatou tlamou s hroizivými zuby trčícími ven. Jakub se otrásl.

„Zdá se, že lovec dostal podkovou do čenichu,“ odhadl táta situaci.

Jakub z mršiny nedokázal spustit pohled. Zíral do temných očí, mrtvých, a přece jako by ho sledovaly. Vdechoval nezvyklý puch síry a přitom pozoroval vyklenutý hřbet, svalnaté nohy a velké tlapy. Chvěl se při pomýšlení, že by se zrůda u jeho nohou řítila na něho, a zároveň cítil zklamání. Dnes si je ještě nevyslouží...

„Toho koně dnes nechytíme,“ utrousil táta zamyšleně, zatímco dál obcházel mrtvolu a četl stopy ve sněhu.

Jakub se u vlka necítil dobře. Odešel ke kraji mýtiny, když vtom spatřil velkého ptáka, jakého neznal. Velká modrošedá sova seděla na smrku a pozorovala dění pod sebou.

V náhlém vnuknutí na ni namířil. Chtěl ulovit vlka a chytit koně, ale ani sova není k zahození! Ruku přiblížil ke spoušti. Zatajil dech, aby zklidnil pohyb paží a neminul.

Byla to nádherná sova. Šedá barva náprsenky přecházela v blankytně modrá křídla. Otáčela hlavu ze strany na stranu, ale oči měla pořád upřené na něj. Ted' udělala úkrok stranou, jako by ho vyzývala k akci. *Co uděláš, Jakube?*

Náhle se zastyděl. Zabít tak krásnou sovu pro nic za nic by byl hřích.

Pomalů sklouzl kuší a pohled mu sklouzl k zemi. Z loňské trávy se rychle zvedal květ, který v lese ještě neviděl. Čtyři rudé, jako papír průsvitné okvětní lístky kolem černého středu.

Tu-du, tu-du, tu-du-du-du-du-du, zazpíval znovu strašilek.

Jakubovi se hrůzou zastavilo srdce.

Za tátou stál veliký černý vlk. Mršina, která vstala z mrtvých. Vyrázila rychleji než šíp, od tlapy létaly zbytky sněhu. Táta se ani nestačil otočit. Vlka ho svou vahou povalil a řítit se na Jakuba. Otevřel tlamu. Skočil.

Lesk zubů, vlhké teplo dechu.

Druhé znamení

„Jsi v pořádku?“

Jakub, napůl omráčený, přitakal a s tátovou pomocí se hrabal ze sněhu. Když se nohou dotknul srsti černého vlka ležícího hned vedle, ucuknul.

„Kdo?“ Neurčitě mávnul na šípku zabodnutou v hrdle zvířete.

„Ty jsi ho zastřelil,“ zasmál se táta a hrdě ho poplácal po zádech. „Za takovou trefu by se nemusel stydět ani královský lovec!“

Jakub na nejistých nohou o krok couvnul. Spoušť musel zmáčknout instinktivně v posledním okamžiku. „Má čtyři oči,“ vyhrkl ohromeně. Zvíře skutečně mělo na každé straně hlavy dvojici očí, ty navíc byly o něco výš a do strany posazené. „Vypadal, že je mrtvý!“

„Ano,“ přitakal táta vážně. „Má čtyři oči, ale dvě měl zavřené, když předstíral svou smrt. O čtyřech očích jsem slyšel, ale nevěřil jsem tomu. Stejně jako starým legendám vyprávějícím, jak moc dokážou klamat. Přelstil i mě – ne nadarmo se mu říká lživlk. Štěstí že jsi nezastřelil tu sovu. Neměl bys v kuši šíp. Byla to Pravdanova sova. Velice vzácná.“

Ze země se kolem černého těla zvedaly další červené květy.

„Co jsou zač?“

„Vlčí máky. Podle legendy varují před lživlky. Nikdy jsem si nepomyslel, že je uvidím.“

Žádná kytky nevaruje před vlky, pomyslel si Jakub našťvaně. Dál zíral na vlka a zabodnutý šíp a nevěděl, jak se zeptat.

„Když... když jsem zastřelil lživlka, tak...“ Ztichl, otázku nedokázal vyslovit. Byl ještě celý roztřesený, a navíc ho zaplavily rozpaky. Očima zabloudil na bosé nohy táty.

„Jakube?“ žasl táta a zakroutil hlavou. „Zabitím zlého vlka v sebeobraně si boty nevysloužíš.“

„Ty jsi dostal boty za zahnání dubáka!“ vyhrkl Jakub dotčeně. „Je zabití lživlka málo?“

„Obří medvěd nemusí být víc než velký vlk. Hrdinský čin není postavit se silnějšímu nepříteli, ale vědomě něco obětovat. Já boty mám, ale ne každý dar je v pořádku. Proto je nenosím.“

Táta čekal a Jakubovi chvíli trvalo, než neochotně přikývnul. Jak má získat svoje boty? Bradou ukázal na vlka.

„Co s ním uděláme?“

„Vezmeme ho s sebou. Jinak lidé neuvěří ani tomu, že lživlci existují, natož že se dostali až k nám do Zahrádky. A někdo třeba dobře zaplatí za jeho kůži.“

Jakub z pochvy u pasu vytáhl nový lovecký nůž, který nedávno dostal od táty k narozeninám. Společně odřezali několik silných smrkových větví, které svázali a lživlka na ně naložili. Zatímco pracovali, počasí se rychle kazilo. Mraků přibývalo, až nadobro schovaly slunce. Větve stromů se začaly chvět a jarní les zmlkl.

Jako by i ptáci vycítili, že se schyluje k něčemu zlému.

Jakub zaplašil vtíravou myšlenku, že se něco zlobí za zabití lživlka. On přece na tyhle věci nevěří! Proč by se nějaký bůh zajímal z celého světa právě o něho? Ale prohlubující se starost v tátově vousaté tváři mu na klidu nepřidávala.

Černý vlk byl těžký a nebýt cesty z kopce, nebyli by si s ním poradili. I tak je čekala úmorná dřina, během které mraky postupně tmavly a těžkly. Šmudla už netrpělivě ryl kopyty a pohazoval hlavou. Jakmile zvětřil lživlka, trhal provazem, který ho poutal ke stromu, a dalo práci ho uklidnit.

„Z těch mraků nemám dobrý pocit,“ poznamenal táta, zatímco černého vlka nakládali na vozík. „V létě bych přísahal, že přichází prudká bouře. Ale co se chystá v tuhle roční dobu? Krmelec ve Smrčí necháme na zítra. Schováme se u Hůrky,“ zmínil lovecký zámeček v horském sedle uprostřed lesů. Sloužil králi a jeho družině, když dorazil do kraje, aby si lovem odpočinul od státnických povinností. Kolem zámečku stálo několik hospodářských budov a jednu z nich mohli využívat i pocestní.

Jako by Šmudla rozuměl jejich starostem, běžel, co mu síly stačily. Přesto je déšť dostihl a rázem se ochladilo, jako by se jaro převrátilo zpátky do zimy. Kapek přibývalo, vítr sílil, brzy nebylo vidět dál než na deset kroků. Jeli popaměti, vedeni instinktem koníka. Když vyjeli z lesa, udeřil ještě silnější víchr. K dešti se přidal sníh a pak už neviděli vůbec nic. Šmudla zastavil.

Oba naráz seskočili, v tomhle byli sehraní. Zatímco táta šel ke koníkovi a vedl ho, Jakub tlačil vozík. Víchr se do něj opíral chvíli z jedné, chvíli z druhé strany. Sníh na holé kůži píchal jako tisíc jehliček a oslepoval ho. Viděl jen tmou, napůl bílou, napůl temnou.

Zablesklo se a téměř zároveň se ozval hrom. A pak další, jako by všechny mířily do jejich blízkosti. Další záblesk osvětlil vysoký osamělý dub. Znali ho, stál u rozcestí na Hůrce... Vzápětí přímo do stromu udeřil blesk. Hrom je ohlušil, mohutný závan větru pohnul koněm i vozíkem a Jakuba povalil na zem. Hrabal se na nohy a bezradně se rozhlížel. Dub byl pryč, roztrhaný na kusy.

Z šedé tmy vystoupila příkrčená postava. Táta se ujišťoval, že Jakub je pořád na svém místě za dvoukolákem. Potom se otočil nazpět, rukou si chránil zrak proti sněhu. Neví kudy, uvědomil si Jakub. A pokračovat naslepo může být stejně nebezpečné jako zůstat stát. Vítr sílil, přívaly sněhu přibývaly a chlad se rychle vkrádal pod kabáty. Ještě chvíli a vozík nadobro uvízne. Jak dlouho vydrží vzdorovat zuřivé vánici?

Jakub se rozhlížel po vzoru táty, ale marně hledal jakýkoliv záchytný bod. Kudy se vydat, když je cesta nadobro zavátá? Bouře ještě zesílila. Je

DRUHÉ ZNAMENÍ

to jen náhoda, zaplašil neodbytnou myšlenku na neznámou sílu, jež se zlobí a chce se mstít. Přesto ho strach svíral čím dál víc, zatímco chlad otupoval ruce i nohy. Táta stále neurčil směr a sněhu rychle přibývá! Za chvíli Šmudla nepohne s vozíkem ani s jejich pomocí. Budou ho muset odpráhnout a dvoukolák tady nechat. Ale kam půjdou? Kterým směrem najdou úkryt, než je nadobro pohřbí záplava sněhu?

Do tmy zazářilo namodralé světlo. Přišlo z trochu nečekaného směru, ale Jakuba zaplavila naděje. Snad ukazuje cestu!

„Nepouštěj se,“ připomněl táta. S rukou stále na dvoukoláku, aby se mylným krokem do tmy sám neztratil, zamířil nazpět ke Šmudlovi. Jakub se oběma rukama opřel do vozíku a znovu oslepený kráčel vpřed.

Náhle vítr téměř ustal. Jakub si protřel oči a zvedl hlavu. Další blesk protnul oblohu a osvětlil cosi letící nízko nad zemí. Snad velikého ptáka s krkem nataženým dopředu? Z mraku vylétl další blesk, zaklikatil se a tvora zasáhl. Zdálo se, že se rozpadl na dva kusy, ale nejspíš to byli ptáci dva. Jeden volným pádem zamířil k zemi.

Možná Jakub slyšel cosi dopadnout do sněhu a možná si zvuk jen představoval. V nastalém tichu k němu dolehl hlas táty.

„Zaber, Šmudlo!“

Nakrátko se zdálo, že si bouře vylila svou zlost, potom se znovu rozběhla.

Že jsou před hůreckou stodolou, zjistil až ve chvíli, kdy se začernala přímo před nimi. Bez zastavení vjeli dovnitř, vrata se za nimi zabouchla.

Rukama zdřevěnělýma zimou ze sebe sklepával mokrý sníh a přitom pozoroval několik skupin lidí ve stodole. Potom náraz ustal. S pusou otevřenou zíral na člověka u vrat s dlouhou holí a na ní zavěšenou lampou, jejíž namodralé světlo je navedlo do bezpečí.

Vysoký muž sám působil jako maják. Sice starý a ošlehaný, ale pevný a udávající směr. Přívěsek na krku ve tvaru plamene nenechal nikoho na pochybách. Neznámý byl z Pravdanova řádu stejně jako Jakub s tátou. Ale na rozdíl od nich měl na nohách boty.